

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1994-1995

27 JANUARI 1995

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

die erop gericht is de vestiging van onder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ressorterende of erdoor gesubsidieerde instellingen in gebouwen van opmerkelijk belang verplicht te stellen

(ingediend door de heer Jean DEMANNEZ) (F)

Toelichting

Heden lijkt het voor de hand te liggen dat het onroerend erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet worden beschermd.

Hoewel deze kwestie steeds aanleiding geeft tot gepassioneerde debatten (onder meer de pleidooien van burgemeester Karel Buls voor het behoud van het erfgoed van het Gewest) blijkt hieruit immers steeds dat het onroerend erfgoed van het Gewest beter moet worden beschermd.

Bij wege van zijn ordonnantie van 4 maart 1993 inzake de bescherming van het erfgoed, heeft het Gewest zichzelf een instrument bezorgd waarmee het een soepel beleid moet kunnen voeren inzake monumentenzorg dat is toegesneden op alle gevallen die zich voordoen, een beleid dat zijn onroerend erfgoed in zijn geheel wil erkennen, beschermen, behouden en er nuttig gebruik wil van maken.

Dit voorstel van ordonnantie dient zich aan als een aanvulling op de ordonnantie van 4 maart 1993 onder meer in zoverre het ertoe strekt de eigenaars van onroerende goederen die van opmerkelijk belang zijn bewust te maken van de waarde van hun goed en van de rol dat dit monument vervult bij de instandhouding en de verbetering van de kwaliteit van het leven in het Gewest.

Het doel van het voorstel bestaat erin de ministeries van het Gewest en de instellingen van openbaar nut die eronder ressorteren ertoe te verplichten om zich in de toekomst te vestigen in gebouwen van opmerkelijk belang.

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1994-1995

27 JANVIER 1995

PROPOSITION D'ORDONNANCE

tendant à imposer l'installation d'organismes dépendant de la Région de Bruxelles-Capitale ou subventionnés par celle-ci dans du patrimoine remarquable

(déposée par M. Jean DEMANNEZ) (F)

Développements

La nécessité d'une protection du patrimoine immobilier de la Région de Bruxelles-Capitale apparaît de nos jours comme une évidence.

En effet, bien que cette question provoque toujours des débats passionnés (parmi lesquels on peut citer les plaidoyers du bourgmestre Charles Buls en faveur de la conservation du patrimoine de la région), ceux-ci témoignent toujours de la nécessité d'accroître la protection du patrimoine immobilier de la Région.

Par son ordonnance du 4 mars 1993 relative à la protection du patrimoine, la Région s'est dotée d'un instrument qui doit lui permettre de mener une politique du patrimoine souple et adaptée à tous les cas qui se présentent, «une politique qui veille à reconnaître, à protéger, à conserver et à mettre en valeur [l'ensemble de son patrimoine immobilier]».

Cette proposition d'ordonnance se présente comme un complément à l'ordonnance du 4 mars 1993, notamment en ce qu'elle vise à conscientiser les propriétaires d'immeubles relevant du patrimoine remarquable de la valeur de leur patrimoine et du rôle que celui-ci joue dans le maintien et dans le renforcement de la qualité de la vie dans la Région.

L'objet de la proposition est d'imposer aux ministères de la Région et aux organismes d'intérêt public qui en dépendent, l'obligation de s'installer, pour l'avenir, dans du patrimoine remarquable.

Met deze verplichting wordt een drievoudig doel nagestreefd.

Enerzijds lijkt het van belang dat er beter gebruik wordt gemaakt van het architectonisch erfgoed aangezien het een van de vele aspecten is die bijdragen aan de uitstraling en het uitdragen van de cultuur van het Gewest.

Het is overigens merkwaardig hoe men in dat opzicht in het buitenland tewerk gaat. Onverschillig of men zich naar Parijs, Londen of Rome begeeft, men stelt vaak vast dat de overheidsdiensten vrijwel steeds hun intrek nemen in uit stedenbouwkundig oogpunt waardevolle panden. In deze landen is het eerder gebruikelijk dan dat het als een verplichting geldt dat de overheid haar intrek neemt in waardevolle gebouwen. Er moet evenwel worden vastgesteld dat dit gebruik in Brussel geen ingang heeft gevonden en dat daaraan bijgevolg iets moet worden gedaan door wetgevend op te treden.

De vestiging van de instellingen en de diensten van het Gewest in panden van opmerkelijk belang zou er beslist toe bijdragen dat de herkenbaarheid van het Gewest wordt verbeterd en dat de Brusselse burgers er een beter beeld van krijgen.

Anderzijds zou de voorgenomen maatregel de eigenaars van gebouwen van opmerkelijk belang ertoe moeten aanzetten om ze te renoveren en te onderhouden omdat zij daarin een nieuwe mogelijkheid zouden kunnen zien om ze rendabel te maken.

Vaak wordt de bescherming van het erfgoed opgevat als een regeling die uiteindelijk slechts aan particulieren verplichtingen oplegt.

Het belang van het erfgoed bij de uitstraling van een gewest en voor de kwaliteit van het leven aldaar vereist dat de overheid op dit vlak het voorbeeld geeft.

Tot slot wil men met dit voorstel van ordonnantie echter elke nieuwe vorm van vastgoedspeculatie voorkomen.

Enerzijds bestaat het erfgoed van opmerkelijk belang uit alle gebouwen die zich op het grondgebied van het Gewest bevinden en tot het onroerend erfgoed behoren. Het betreft goederen die hetzij opgenomen zijn in de inventaris, hetzij ingeschreven zijn op de bewaarlijst hetzij beschermd zijn in de zin van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed. Voor dit gedeelte van het waardevol erfgoed hoeft geen nieuwe golf van speculaties te worden gevreesd.

Anderzijds omvat het erfgoed van opmerkelijk belang alle gebouwde onroerende goederen waaraan de Regering op verzoek van de in dit voorstel bedoelde personen een bijzonder belang toekent. Het feit dat alleen de personen voor wie de in dit voorstel vervatte verplichting geldt de

L'objectif de cette obligation est triple.

D'une part, étant donné que le patrimoine architectural fait partie d'une des multiples composantes du rayonnement et de la représentativité culturelle d'une Région, il semble important de renforcer sa mise en valeur.

Les expériences étrangères sont d'ailleurs souvent marquantes à cet égard. Que l'on se rende à Paris, à Londres ou à Rome, on constate bien souvent que les services publics s'installent quasi systématiquement dans du patrimoine qui présente un intérêt urbanistique. Dans ces pays, l'installation des pouvoirs publics dans du patrimoine remarquable correspond plus à un usage qu'à une obligation. Toutefois, force est de constater qu'à Bruxelles, cet usage ne s'est pas imposé et qu'il convient dès lors d'y remédier par la voie législative.

L'installation des organismes et services de la Région dans du patrimoine remarquable permettrait certainement une meilleure identification et une meilleure perception de la Région par les citoyens bruxellois.

D'autre part, la mesure projetée devrait inciter les propriétaires de bâtiments faisant partie du patrimoine remarquable à les rénover et à les entretenir dès lors qu'ils pourraient y voir une potentialité nouvelle de rentabilisation.

Bien souvent, la protection du patrimoine est conçue comme un système qui n'impose, en définitive, que des obligations pour les particuliers.

L'importance que revêt le patrimoine dans l'identification d'une région et dans la qualité de la vie dans cette dernière commande que les pouvoirs publics montrent l'exemple dans ce domaine.

Enfin, la proposition d'ordonnance tend toutefois à empêcher toute nouvelle spéculation immobilière.

En effet, d'une part, le patrimoine remarquable comprend l'ensemble des immeubles bâtis situés sur le territoire de la Région relevant du patrimoine immobilier qui sont soit inscrits à l'inventaire, soit inscrits sur la liste de sauvegarde, soit classés au sens de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier. Pour ce qui concerne cette partie du patrimoine remarquable, il n'y a aucune raison de craindre une nouvelle spéculation.

Et d'autre part, le patrimoine remarquable comprend l'ensemble des immeubles bâtis auquel le Gouvernement, à la demande d'une des personnes visées par la présente proposition, reconnaît un intérêt particulier. Le fait que seules les personnes visées par l'obligation contenue dans la présente

Regering kunnen vragen bijzonder belang te hechten aan een gebouw voorkomt enige vorm van speculatie door een eigenaar die deze erkenning zou willen louter om de waarde van zijn goed te doen stijgen.

proposition puissent demander au Gouvernement de reconnaître un intérêt particulier à un immeuble bâti empêche toute spéculation éventuelle d'un propriétaire qui désirerait cette reconnaissance à la seule fin d'augmenter la valeur de son bien.

Jean DEMANNEZ (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

die erop gericht is de vestiging van onder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ressorterende of erdoor gesubsidieerde instellingen in gebouwen van opmerkelijk belang verplicht te stellen

**HOOFDSTUK I
Algemene bepalingen**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze ordonnantie moet worden verstaan onder:

- 1° instelling: de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen bedoeld in artikel 3 van deze ordonnantie;
- 2° Commissie: de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest ingesteld bij de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed;
- 3° Regering: de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- 4° Gewest: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 3

Deze ordonnantie is van toepassing op:

- 1° de besturen en andere diensten van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- 2° de instellingen van openbaar nut bedoeld in artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en die onderworpen zijn aan het gezag, de controlebevoegdheid of het toezicht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

**HOOFDSTUK II
Het erfgoed van opmerkelijk belang**

Artikel 4

Het erfgoed van opmerkelijk belang omvat:

enerzijds, alle gebouwde onroerende goederen gelegen op het grondgebied van het Gewest welke tot het onroerend

PROPOSITION D'ORDONNANCE

tendant à imposer l'installation d'organismes dépendant de la Région de Bruxelles-Capitale ou subventionnés par celle-ci dans du patrimoine remarquable

**CHAPITRE I
Disposition générales**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

- 1° organisme: les personnes morales de droit public ou de droit privé visées à l'article 3 de la présente ordonnance;
- 2° Commission: la Commission royale des Monuments et des Sites de la Région de Bruxelles-Capitale, instituée par l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier;
- 3° Gouvernement: le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale;
- 4° Région: la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 3

La présente ordonnance s'applique:

- 1° aux administrations et autres services du Ministère de la Région de Bruxelles-Capitale;
- 2° aux organismes d'intérêt public visés à l'article 1er de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public et soumis à l'autorité, au pouvoir de contrôle ou de tutelle de la Région de Bruxelles-Capitale.

**CHAPITRE II
Le patrimoine remarquable**

Article 4

Le patrimoine remarquable comprend:

d'une part, l'ensemble des immeubles bâtis situés sur le territoire de la Région relevant du patrimoine immobilier

erfgoed behoren en hetzij opgenomen zijn in de inventaris, hetzij ingeschreven zijn op de bewaarlijst hetzij beschermd zijn in de zin van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed;

anderzijds alle gebouwde onroerende goederen gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waaraan de Regering, op verzoek van een instelling, na advies van de Commissie, een bijzondere waarde toekent.

De Regering stelt de regels vast voor de toekenning van een bijzonder belang aan een gebouwde onroerend goed.

De beslissing waarbij de Regering een bijzonder belang toekent aan een gebouwde onroerend goed is alleen van toepassing op de instelling die erom vraagt.

HOOFDSTUK III De verplichte vestiging in een gebouw van opmerkelijk belang

Artikel 5

§ 1. - De instellingen bedoeld in artikel 3 van deze ordonnantie zijn er onder gelijke voorwaarden toe verplicht zich te vestigen in een gebouw dat behoort tot het erfgoed van opmerkelijk belang.

Deze verplichting geldt:

- 1° voor de instellingen die bestaan op de dag van inwerkingtreding van deze ordonnantie: vanaf hun verhuizing of vestiging, zelfs ten dele;
- 2° voor de instellingen die niet bestaan op de dag van de inwerkingtreding van deze ordonnantie: van zodra zij voor het eerst worden gehuisvest.

§ 2. - De Regering kan bij behoorlijk met redenen omklede beslissing en op advies van de Commissie afwijken van de in §1 gestelde verplichting.

De in artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut bedoelde instellingen die onder de toepassing van deze ordonnantie vallen, welke wensen af te wijken van de verplichting gesteld in § 1 dienen een met redenen omklede aanvraag in bij de Regering. De Regering vraagt de Commissie om advies binnen 15 dagen na de kennisgeving van de vraag om afwijking.

De Commissie brengt advies uit binnen een termijn van 30 dagen na de kennisgeving door de Regering van de aanvraag om afwijking. Na verloop van deze termijn wordt het advies geacht gunstig te zijn.

De Commissie brengt haar advies eveneens ter kennis van de betrokken instelling van openbaar nut.

qui sont soit inscrits à l'inventaire, soit inscrits sur la liste de sauvegarde, soit classés au sens de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier;

d'autre part, l'ensemble des biens immeubles bâtis, situés sur le territoire de la Région, auxquels le Gouvernement, à la demande d'un organisme, après avis de la Commission, reconnaît un intérêt particulier.

Le Gouvernement arrête les modalités de la reconnaissance d'un intérêt particulier que revêt un immeuble bâti.

La décision par laquelle le Gouvernement reconnaît un intérêt particulier à un immeuble bâti ne s'applique qu'à l'organisme qui en a fait la demande.

CHAPITRE III L'obligation d'installation dans du patrimoine remarquable

Article 5

§ 1er. - Les organismes visés à l'article 3 de la présente ordonnance ont l'obligation, à des conditions équivalentes, de s'établir dans un immeuble relevant du patrimoine remarquable.

Cette obligation prend cours:

- 1° pour les organismes existant au jour de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance: lors de leur déménagement ou installation, même partiel;
- 2° pour les organismes n'existant pas au jour de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance: dès leur première installation.

§ 2. - Le Gouvernement peut déroger, par décision dûment motivée et de l'avis de la Commission, à l'obligation visée au § 1er.

Les organismes d'intérêt public visés à l'article 1er de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, soumis à la présente ordonnance, qui désirent déroger à l'obligation visée au § 1er introduisent une demande motivée auprès du Gouvernement. Le Gouvernement demande l'avis de la Commission dans les 15 jours de la notification de la demande de dérogation.

La Commission rend son avis dans un délai de 30 jours suivant la notification de la demande de dérogation du Gouvernement. Passé ce délai, l'avis de la Commission est réputé favorable.

La Commission notifie également son avis à l'organisme d'intérêt public concerné.

De Regering brengt haar beslissing aan de instelling van openbaar nut waarop de aanvraag om afwijking betrekking heeft ter kennis binnen 15 dagen na de ontvangst van het advies van de Commissie. Na verloop van deze termijn wordt de beslissing van de Regering geacht gunstig te zijn.

HOOFDSTUK III
Het register van het beschikbare erfgoed
van opmerkelijk belang

Artikel 6

De Regering legt een register aan van alle gebouwde onroerende goederen gelegen op het grondgebied van het Gewest die tot het onroerend erfgoed behoren, welke hetzij opgenomen zijn in de inventaris, hetzij ingeschreven zijn op de bewaarlijst hetzij beschermd zijn in de zin van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed, en houdt dit register bij. Zij geeft er kennis van aan de instellingen die erom verzoeken.

De Commissie kan de Regering, op eigen initiatief of op verzoek van de Regering, van advies dienen over elk vraagstuk in verband met een goed dat kan voldoen aan de behoeften van de instellingen.

HOOFDSTUK IV
Slotbepalingen

Artikel 7

De Regering stelt jaarlijks een verslag op over de toepassing van deze ordonnantie en zendt het over aan de Raad.

Artikel 8

Deze ordonnantie treedt in werking drie maanden na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Le Gouvernement notifie sa décision à l'organisme d'intérêt public concerné par la demande de dérogation dans les 15 jours de la réception de l'avis de la Commission. Passé ce délai, la décision du Gouvernement est réputé favorable.

CHAPITRE III
Le registre du patrimoine
remarquable disponible

Article 6

Le Gouvernement établit et tient à jour un registre reprenant l'ensemble des immeubles bâtis situés sur le territoire de la Région relevant du patrimoine immobilier qui sont soit inscrits à l'inventaire, soit inscrits sur la liste de sauvegarde, soit classés au sens de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier. Il communique ce registre aux organismes qui en font la demande.

La Commission peut, d'initiative ou à la requête du Gouvernement, donner un avis au Gouvernement sur toute question se rapportant à un bien susceptible de rencontrer les besoins des organismes.

CHAPITRE IV
Dispositions finales

Article 7

Le Gouvernement rédige annuellement un rapport sur l'application de la présente ordonnance et le transmet au Conseil.

Article 8

La présente ordonnance entre en vigueur trois mois après sa publication au *Moniteur belge*.

Jean DEMANNEZ (F)
Jean-Pierre CORNELISSEN (F)
Magdeleine WILLAME-BOONEN (F)
Michiel VANDENBUSSCHE (N)

0195/4193
I.P.M. COLOR PRINTING
☎02/218.68.00